

slanstvu šole zapustil razpad nekdanje ideologije. Kot sestavina teh dilem se je tako že takoj postavilo tudi vprašanje mesta religije v šoli.

Za razliko od vrste drugih nekdanjih socialističnih držav, zlasti izrazit pa je primer Poljske, v Sloveniji nismo hiteli z nikakršnimi politično podprtimi hitrimi spremembami kurikuluma. Namesto uvedbe verouka z dekretom je Zavod za šolstvo v šolskem letu 1991/92 izdal eksperimentalni priročnik štirinajstih avtorjev za 7. in 8. razred osnovne šole *Etika in družba*, ki je poleg vrste socioloških antropoloških in splošno političnih tematik, bolj ali manj uspešno prirejenih spoznavnim sposobnostim otrok na tej stopnji izobraževanja, ponudil tudi informacije o religijah.¹⁹

Omenjeni eksperimentalni priročnik je bil prvi, četudi skromni korak na poti k vsebinskim spremembam učnih vsebin, ki naj bi potem zajele tudi v sto standardnih družboslovnih in humanističnih predmetov v osnovnih in srednjih šolah. Te spremembe so potekale hkrati z drugimi spreminjevalnimi ukrepi v šolskem sistemu. Seveda je bil vidik religije visoko na spisku prvin, ki naj bi jih upoštevali. Takšna projekcija sprememb, obsežnejša, kot se zdi na prvi pogled, je med drugim izvirala tudi iz živahnih strokovnih razprav v času začetka prehoda v nov politični in gospodarski sistem. Da je bila v te razprave enakopravno vključena vrsta katoliških – bodisi laičnih bodisi cerkvenih – intelektualcev, dokazuje tudi kar zajetna množina literature: zbornikov posvetov, člankov v strokovnih revijah, pa tudi zapisov v časopisju. Verjetno tudi zaradi neprijetne izkušnje z vsiljeno reformo srednjega šolstva v začetku osemdesetih let, so torej v Sloveniji pred pomembnejšimi posegi v šolski sistem potekale strokovne razprave, ki so seveda zajele tudi problematiko religije. Čeprav te razprave niso bile niti povsem depolitizirane niti nepolemične, pa je nemara mogoče reči, da se je v njih izoblikoval minimalni temeljni konsenz in vzajemno zaupanje v strpnem pluralnem dialogu. Bolj ali manj jasno je bilo, da nikomur ne gre niti za zatiranje vere in cerkve niti za vsiljevanje religije. Seveda je res, da so te razprave potekale med strokovnjaki za vzgojo in izobraževanje, pa tudi v širših zainteresiranih intelektualnih krogih, oddaljenih od mehanizmov, s katerimi je mogoče izvajati zatiranje ali vsiljevanje. Osnovna motivacija udeležencev teh diskusij je vendarle bilo iskanje odgovora na vprašanje, kako oblikovati čim boljše šolo in skrb za položaj učencev ter učiteljsva v njej. Toda treba je poudariti, da je tudi šolska politika, takrat pod modrim vodstvom ministra iz vrst krščanske demokracije, sledila strokovnim diskusi-

¹⁹ Eksperiment je razmeroma dobro uspel, saj se mu je večina šol prostovoljno pridružila, evalvacija pa je pokazala pretežno naklonjenost učiteljev, ki so se pohvalno izrazili o predlaganih metodah dela in o pluralistično koncipirani vsebini.